

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความพึงพอใจของครูผู้สอนต่อการบริหารงานนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดเพชรบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ ประการแรกเพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของครูผู้สอนต่อการบริหารงานนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดเพชรบุรี ประการที่สองเพื่อ เปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของครูผู้สอนต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของ ผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดเพชรบุรี เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ การทำงาน ระดับชั้นที่สอน และขนาดของโรงเรียน แบบสอบถามที่ใช้ ผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้าความ พึงพอใจของครูผู้สอนต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัด เทศบาล จังหวัดเพชรบุรี โดยยึดกระบวนการบริหารที่เรียกว่า วงจรคุณภาพหรือวงจรเดมมิ่งหรือวงจร PDCA เป็นหลักในการดำเนินงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนตามขั้นตอน 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียน ประชากร ที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ครูผู้สอนสังกัดเทศบาล จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 85 เปอร์เซ็นต์จากประชากรทั้งหมด ได้กลุ่มตัวอย่าง 299 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ สถานภาพและความพึงพอใจของครูผู้สอน ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถาม จำนวน 50 ชุด ไปทดสอบความเชื่อมั่นกับครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัด เทศบาลเมือง หัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับ 0.97 เมื่อหาความเชื่อมั่นกับแบบสอบถามแล้วจึงนำไปใช้กับครูผู้สอนในสังกัดเทศบาล จังหวัดเพชรบุรี

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 จากการวิเคราะห์เกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 299 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป วุฒิการศึกษาปริญญาตรี มีประสบการณ์มากกว่า 25 ปี สอนในระดับชั้นประถมศึกษา และสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่

ตอนที่ 2 จากการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของครูผู้สอน ต่อการบริหารงานนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดเพชรบุรี ปรากฏผลดังนี้

1. ครูผู้สอนมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นขั้นตอนทั้ง 4 ขั้นตอน อันประกอบด้วย ขั้นที่ 1 การวางแผนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ขั้นที่ 2 การปฏิบัติตามแผนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ขั้นที่ 3 การตรวจสอบประเมินผล การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ขั้นที่ 4 การปรับปรุงการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ครูมีความพึงพอใจมากในทุกขั้นตอนของการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน โดยครูมีความพึงพอใจในขั้นที่ 1 การวางแผนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนอยู่ในอันดับสูงสุด รองลงมาตามลำดับคือ ขั้นที่ 4 การปรับปรุงการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ขั้นที่ 2 การปฏิบัติตามแผนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน และขั้นที่ 3 การตรวจสอบประเมินผลการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

2. เมื่อพิจารณาความพึงพอใจของครูผู้สอน ต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาล จังหวัดเพชรบุรีแต่ละขั้นตอนสรุปผลได้ดังนี้

2.1 ขั้นที่ 1 การวางแผนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนพบว่า ครูมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าครูมีความพึงพอใจมากทุกข้อ แต่ครูมีความพึงพอใจที่มีการกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานอยู่ในอันดับสูงสุด รองลงมาคือ มีการแจ้งนโยบายบริหารงานนิเทศให้ทราบและครูมีความพึงพอใจที่มีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และสำรวจความต้องการเพื่อนำมาวางแผนการดำเนินงานอยู่ในอันดับต่ำสุด

2.2 ขั้นที่ 2 การปฏิบัติตามแผนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน พบว่าครูมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูมีความพึงพอใจมาก 16 ข้อ ใน 18 ข้อ และมีความพึงพอใจปานกลาง 2 ข้อ แต่ครูมีความพึงพอใจในการส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรม ประชุมสัมมนา เพื่อพิจารณาวิชาชีพครูอยู่ในอันดับสูงสุด รองลงมา คือ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้รับการศึกษาพัฒนาตนเองและจัดทำผลงานทางวิชาการ และครูมีความพึงพอใจที่มีการสาธิตการสอนโดยเพื่อนครูอยู่ในอันดับต่ำสุด

2.3 ขั้นที่ 3 การตรวจสอบประเมินผลการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน พบว่า ครูมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูมีความพึงพอใจมาก จำนวน 8 ข้อ พึงพอใจระดับปานกลาง 4 ข้อ โดยในเรื่องสนับสนุนให้ครูผู้สอนนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก รองลงมาได้แก่ การประเมินผลการนิเทศในโรงเรียนด้วยการสังเกตพฤติกรรม และครูมีความพึงพอใจในการประเมินการนิเทศภายในโรงเรียนด้วยแบบสอบถามอยู่ในอันดับต่ำสุด

2.4 ขั้นที่ 4 การปรับปรุงการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนพบว่า ครูมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูมีความพึงพอใจมากทุกข้อ โดยในเรื่องส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้จัดทำวิจัยในชั้นเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก รองลงมาได้แก่

การแจ้งให้ครูผู้สอนได้ทราบถึงผลการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนและครูมีความพึงพอใจในการจัดให้มีระบบการปรับปรุง แก้ไขการดำเนินงานนิเทศการสอนภายในโรงเรียนอยู่ในอันดับค่าสุด

3. เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูผู้สอนต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดเพชรบุรี ทั้ง 4 ชั้นตอนของการบริหารงานนิเทศการศึกษาปรากฏผลว่า

3.1 ครูที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 เมื่อทดสอบรายด้านพบว่า ครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดเทศบาลที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3.2 ครูผู้สอนที่มีอายุต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 เมื่อทดสอบรายด้าน พบว่า ครูผู้สอนที่มีอายุต่างกันมีความพึงพอใจ ต่อการบริหรงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนทุกด้านต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ ด้วยวิธีเชฟเฟ พบว่า ครูผู้สอนที่มีอายุต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียนโดยรวมแตกต่างกัน ระหว่างอายุต่ำกว่า 34 ปี กับ อายุ 34 – 45 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และกลุ่มอายุที่ต่ำกว่า 34 ปี กับ อายุมากกว่า 45 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3.3 ครูที่มีวุฒิการศึกษาค่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อทดสอบรายด้านพบว่า ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาค่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ พบว่า ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาค่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันระหว่างผู้จบการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีกับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3.4 ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อทดสอบรายด้านพบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียนทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันระหว่างครูที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี กับ 10 – 25 ปี และมากกว่า 25 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3.5 ครูที่มีระดับชั้นที่สอนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อทดสอบรายด้านพบว่า ครูผู้สอนที่มีระดับชั้นที่สอนต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียนทุกด้านไม่แตกต่างกัน

3.6 ครูที่สอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01 เมื่อทดสอบรายด้านพบว่าครูผู้สอนที่สอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานนิเทศภายในโรงเรียนทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีเซฟเฟ พบว่าครูผู้สอนที่สอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนโดยภาพรวมแตกต่างกัน ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

การศึกษาความพึงพอใจของครูผู้สอนต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดเพชรบุรี มีประเด็นน่าสนใจและควรนำมาอภิปรายดังต่อไปนี้

1. ครูมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดเพชรบุรี ได้แสดงความมุ่งมั่นในการบริหารงานนิเทศการศึกษาโดยใช้การดำเนินงานตามแนวคิดของเคมมิ่งหรือวงจรคุณภาพ เป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมีการปฏิบัติอย่างจริงจังและมีความต่อเนื่อง มีแผนงานและการบริหารงานที่ชัดเจน โดยยึดหลักการดำเนินงานที่เป็นประชาธิปไตยและเปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมหรือได้แสดงความคิดเห็นในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน ซึ่งการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฅลอง ปิ่นทอง (2527 : 15) ที่ได้กล่าวว่าปกติผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญและมีบทบาทมากที่สุดในการจัดการศึกษาในโรงเรียน โดยเฉพาะงานวิชาการอันมีความเกี่ยวข้องกับงานนิเทศภายในโรงเรียน บทบาทของผู้บริหารจึงมีอิทธิพลและสามารถผลักดันให้การศึกษาภายในโรงเรียนบรรลุผลและเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอนทั้งหมดในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ความรับผิดชอบในด้านการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารสามารถช่วยครูผู้สอนแต่ละคนทำการสอนให้เกิดผลดี ส่งเสริมให้ครูมีความรู้อยู่เสมอ ช่วยให้คำปรึกษาหารือเมื่อครูมีปัญหาและช่วยประเมินผลการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

นอกจากนี้ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน อาจเป็นเพราะครูได้ตระหนักถึงภาระหน้าที่ที่ตนเองต้องรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร เพราะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ย่อมทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดการพัฒนาตามศักยภาพของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดบทบาท หน้าที่ของครูว่าจะต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติโดยเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2544 : 4) ครูจึงเห็นประโยชน์ของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ที่สามารถช่วยเหลือให้ครูได้ปรับปรุงกระบวนการหรือวิธีการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น เพราะการ นิเทศภายในโรงเรียนเป็นกระบวนการของผู้เกี่ยวข้องอันได้แก่ ครูและผู้บริหารในการที่จะช่วยกัน พัฒนาคุณภาพการทำงานของครูและบุคลากรภายในโรงเรียน เพื่อให้ได้มาซึ่งผลสัมฤทธิ์อันสูงสุด ของผู้เรียน (สังัด อุทรานันท์, 2530 : 18) ดังนั้นเมื่อผู้บริหารและครูมีความเข้าใจหรือมีการเรียนรู้ใน ความสำคัญของการจัดให้มีการนิเทศภายในโรงเรียนโดยที่แต่ละฝ่ายปฏิบัติหน้าที่ตามที่ตนรับผิดชอบ ก็น่าจะทำให้เกิดความพึงพอใจกับทุกฝ่าย

2. เมื่อพิจารณาความพึงพอใจของครูผู้สอนต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดเพชรบุรี ในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินงานตาม กระบวนการของเคมมิ่ง พบว่า ครูมีความพึงพอใจในการบริหารงานนิเทศการศึกษาทั้ง 4 ขั้นตอน อยู่ในระดับมากและมากที่สุด ได้แก่การวางแผนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนในด้านการปฏิบัติ ตามแผนการนิเทศการศึกษา ครูมีความพึงพอใจในการกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานอยู่ในอันดับ สูงสุด รองลงมาได้แก่มีการแจ้งนโยบายของการบริหารงานนิเทศให้ครูทราบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดเทศบาล จังหวัดเพชรบุรี จัดให้มีการประชุมครูเป็นประจำทุกเดือน ซึ่งการ ประชุมดังกล่าวผู้บริหารจะแจ้งนโยบายกำหนดปฏิทินงานหรือนำข้อมูลข่าวสารที่มีความสำคัญหรือ เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของครูมาแจ้งให้ทราบ เช่นเดียวกับการแจ้งกำหนดปฏิทินปฏิบัติงานและ การแจ้งนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียน ผู้บริหารได้แจ้งให้ครูทราบในการประชุมประจำเดือนครูจึง น่าจะเกิดความพึงพอใจ เพราะการที่ครูได้รับทราบนโยบายหรือข้อมูลข่าวสารจากผู้บริหาร โดยตรง ทำให้เกิดความชัดเจนสามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้องและในบางครั้งครูก็มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น ร่วมกับผู้บริหาร

ในด้านการปฏิบัติตามแผนการนิเทศการศึกษา ครูมีความพึงพอใจมากที่สุดในการที่ ผู้บริหาร โรงเรียนส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรม ประชุมสัมมนาเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู รองลงมาได้แก่ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้รับการศึกษาพัฒนาตนเองและการจัดทำผลงานทางวิชาการ ที่เป็น เช่นนี้น่าจะเป็นเพราะพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2545 มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาให้เด็กเยาวชนและคนไทยในอนาคตเป็นคนดี มีคุณธรรม เป็นคนเก่ง คิดดี ทำงานได้ดี มีคุณภาพ มีความเป็นไทย สามารถปรับตัวได้เหมาะสมกับสถานการณ์โลก และสังคมที่เปลี่ยนแปลง (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2544 : 1 - 2) ทำให้ครูต้องค้นคว้าหาความรู้ เพื่อพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการปฏิบัติงาน ดังนั้นเมื่อผู้บริหาร ได้ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูและส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้รับการศึกษาพัฒนาตนเองและการจัดทำผลงานทางวิชาการ ทำให้ครูรู้สึกว่าได้ประโยชน์ ครูจึงมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย

ในด้านการตรวจสอบประเมินผลการนิเทศการศึกษา ครูมีความพึงพอใจสูงสุดที่ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูผู้สอนนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน และรองลงมาคือการประเมินผลการนิเทศภายใน โรงเรียนด้วยการสังเกตพฤติกรรม สาเหตุที่ครูมีความพึงพอใจรองลงมา อาจเป็นเพราะแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนนั้นมีรายละเอียดตามขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครูเองก็ได้แสดงความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ ดังนั้นเมื่อผู้นิเทศใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนในการประเมินครูและหลังจากทำการสอนแล้ว มีการสรุปผลการสอนร่วมกันภายใต้บรรยากาศที่เป็นประชาธิปไตย ขอมทำให้ครูทราบถึงข้อบกพร่องที่ตนเองควรปรับปรุง เพื่อให้ผู้สอนสามารถนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้นอันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงน่าจะเป็นสาเหตุที่ทำให้ครูมีความพึงพอใจซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ คีล (Deal, 1987 : 239) ที่ได้กล่าวไว้ว่าการที่ให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นธรรมจึงจะส่งเสริมให้ครูเกิดความพึงพอใจเกิดความเจริญงอกงามในการทำงาน สำหรับข้อที่ครูมีความพึงพอใจอยู่ในอันดับต่ำสุดคือ การประเมินผลการนิเทศภายใน โรงเรียนด้วยแบบสอบถามน่าจะเป็นเพราะครูไม่กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างเต็มที่ เนื่องจากเกรงว่าจะมีผลต่อหน้าที่การทำงานของตนเอง

ในด้านการปรับปรุงการนิเทศการศึกษาศรีครูมีความพึงพอใจมากที่สุดในการที่ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูจัดทำวิจัยในชั้นเรียน รองลงมาได้แก่ การแจ้งให้ครูผู้สอนทราบถึงผลการนิเทศการศึกษภายใน โรงเรียน และการนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน จากลำดับความพึงพอใจน่าจะเป็นเพราะว่าผลการประเมินนั้นเป็นผลที่ได้จากการสำรวจการดำเนินงานนั้นบังเกิดผลตามจุดประสงค์มุ่งหมายที่ตั้งไว้เพียงใดเพื่อที่จะนำผลดังกล่าวมาใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครูหรือบุคลากรที่ต้องการพัฒนาครูให้มีความสามารถในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนและก้าวหน้าในวิชาชีพของตนเองยิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้ครูจึงน่าจะมีความพึงพอใจ

จากการนำผลการนิเทศมาใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน โดยการแจ้งให้ครูผู้สอนทราบถึงผลการนิเทศการศึกษภายใน โรงเรียน นำมาซึ่งความพึงพอใจในการที่ผู้บริหารส่งเสริม

และสนับสนุนให้ครูจัดทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งต้องมีการประชุมสัมมนากันระหว่างผู้บริหารและคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ครูผู้ปฏิบัติการสอน เพื่อการศึกษาชั้นตอนที่ปัญหาและหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทำให้ต่างคนต่างได้รับรู้และได้ดำเนินการทำงานภายใต้กรอบและเกณฑ์เดียวกัน นับว่าเป็นกระบวนการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่น่าจะทำให้ครูมีความพึงพอใจในการทำงานได้ ดังผลสรุปงานวิจัยของยัง (Young, 1994 : 2426 – A) ที่พบว่า ครูจะมีความพึงพอใจมากที่สุด ถ้าผู้บริหารมีพฤติกรรมผู้นำแบบมีส่วนร่วม

3. เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูผู้สอนต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดเทศบาล จังหวัดเพชรบุรี ที่มีสถานภาพต่างกัน โดยจำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงานเป็นครู ระดับชั้นที่สอน และขนาดของโรงเรียน ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ปรากฏผลดังนี้

3.1 ครูผู้สอนโรงเรียนสังกัดเทศบาลที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ในภาพรวมแตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ การจัดทำครูได้ปฏิบัติหน้าที่ทำการสอนสอดคล้องกับความรู้ ความสามารถ ความถนัด ของแต่ละบุคคล โดยคำนึงถึงเพศ ของครูว่าเหมาะสมที่จะทำงานสิ่งนั้นหรือไม่ ครูจึงสามารถปฏิบัติการสอนได้ดี เกิดความพอใจในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฮีลีย์ (Healy, 1970 : 2640 – A) ที่พบว่า การที่ครูสอนได้รับมอบหมายให้ตรงกับความถนัดของตนเองเป็นแรงผลักดันให้เกิดความพึงพอใจต่อการปฏิบัติหน้าที่

3.2 ครูผู้สอนโรงเรียนสังกัดเทศบาลที่มีอายุต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนในภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ที่ตั้งไว้ อายุของครูทั้ง 3 กลุ่ม คือ อายุต่ำกว่า 34 ปี อายุระหว่าง 34 – 45 ปี และอายุ 45 ปีขึ้นไป เป็นช่วงอายุที่มีความแตกต่างกันในด้านความพร้อม ความมีวุฒิภาวะที่จะปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ปัจจุบันเป็นยุคการปฏิรูปการศึกษา ครูทุกคนไม่ว่าจะมีอายุมากหรือมีอายุน้อย ถึงแม้จะมีความพึงพอใจที่แตกต่างกันย่อมต้องกระตือรือร้น มุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองเพื่อให้มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนให้เท่าเทียมคนอื่น ครูจึงต้องขวนขวายหาความรู้หรือประสบการณ์เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลาและเป็นสาเหตุหนึ่งที่น่าจะทำให้ครูเกิดความต้องการที่จะได้รับการนิเทศถึงแม้ว่าจะมีความพึงพอใจแตกต่างกัน ดังงานวิจัยของ นิตินาสัตร์ เวชกามา (2538 : 113) ที่พบว่าครูต้องการรับการนิเทศในด้านสื่อการเรียนการสอนด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร ด้านการวัดผลและประเมินผล และ นิเวศน์ ทิคุยาว (2542 : 113) ที่พบว่าครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ มีความต้องการนิเทศอยู่ในระดับมาก ดังนั้น อายุถึงแม้จะเป็นตัวแปรสำคัญที่จะทำให้ครูมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียนแตกต่างกัน แต่ครูทุกคนต้องการเป็นครูที่ดี

สอนหนังสือได้บรรลุตามหลักสูตร การนิเทศภายในโรงเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญ และสามารถทำให้ครูที่ถึงแม้มีอายุต่างกันได้รับความสำเร็จจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้ครูเกิดความรู้สึกมีความพึงพอใจในการทำงาน

3.3 ครูผู้สอนโรงเรียนสังกัดเทศบาลที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนในภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ การศึกษานั้นมีความสำคัญต่อการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ความคิดเห็น เจตคติ และทักษะในการปฏิบัติงานการศึกษา ในแต่ละระดับมีความเข้มข้นของเนื้อหาสาระวิชาแตกต่างกันไปตามวุฒิการศึกษาที่ผ่านมา (สิทธิชัย เวชสุวรรณ, 2541 : 74) ดังนั้นในการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนระดับความรู้จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นที่ทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนและการนิเทศแตกต่างกันไป ผู้ที่มีวุฒิทางการศึกษาจะแสดงให้เห็นว่าผู้นั้นมีโอกาสได้รับการพัฒนา สามารถนำความรู้ทักษะต่างๆ มาใช้ในการพัฒนาคนและพัฒนางานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายได้ดี ผู้ที่ได้รับการศึกษาในระดับสูงย่อมได้เปรียบเนื่องจากเรียนรู้และเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ได้ง่ายตลอดจนสามารถนำความรู้มาใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนได้เต็มที่ ดังนั้นวุฒิการศึกษาจึงมีส่วนเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจต่อการบริหารงานนิเทศภายในโรงเรียน

3.4 ครูผู้สอนโรงเรียนสังกัดเทศบาลที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ในภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ปัจจุบันสถานภาพชีวิตความเป็นอยู่ของครูมีความเป็นอยู่ดีขึ้น มีคุณภาพชีวิตในการทำงานดีขึ้นจึงมีผลต่อความพึงพอใจในงานของครู ครูที่มีชีวิตสังคมแตกต่างกันมีความพึงพอใจในงานแตกต่างกัน ในภาพรวมถึงแม้ว่าครูจะมีความพึงพอใจในงานระดับมากแต่ครูก็จะมี ความพึงพอใจในงานแตกต่างกันเมื่อแยกตามชีวิตสังคมของครู ซึ่งพบว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 25 ปี มีความพึงพอใจในงานมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 – 24 ปี และครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี ทั้งนี้เป็นเพราะว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากจะมีวิญญาณของความเป็นครูสูง (บัณฑิต แทนพิทักษ์, 2540 : 197)

3.5 ครูผู้สอนโรงเรียนสังกัดเทศบาลที่มีระดับชั้นที่สอนต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียนในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่ง ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

ระดับชั้นที่ทำการสอนแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือระดับก่อนประถม ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา ซึ่งครูที่สอนในแต่ละระดับมีความแตกต่างกันในการทำงาน ในเรื่องแนวคิด หลักการ เนื้อหา และวิธีการสอนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของแต่ละระดับชั้น ตามสมมติฐานแต่ในการทำวิจัยครั้งนี้ปรากฏว่าครูผู้สอนโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดเพชรบุรีที่มีระดับชั้นที่สอน

ต่างกันแต่กลับมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนในภาพรวมไม่ต่างกัน แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดเพชรบุรี ได้มอบหมายหน้าที่ให้การสอนตามความถนัดหรือความสามารถของครูแต่ละบุคคล หรือความต้องการของแต่ละบุคคล ทำให้ครูผู้สอนน่าจะเกิดความพึงพอใจในการทำงานถึงแม้จะสอนต่างระดับชั้นกันแต่ความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน ดังที่พบในงานวิจัยของ ฮีลี (Healy, 1997 : 2640 – A) ที่ว่าการที่ครูผู้สอนได้รับมอบหมายให้ตรงกับความถนัดของตนเอง จะเป็นแรงผลักดันให้เกิดความพึงพอใจต่อการปฏิบัติหน้าที่

3.6 ครูผู้สอนโรงเรียนสังกัดเทศบาลที่สอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ในภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน

ครูที่ทำการสอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียนแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่มักอยู่ในชุมชนขนาดใหญ่ การคมนาคมดี การติดต่อสื่อสารสะดวกรวดเร็ว ทำให้ได้รับข่าวสารต่างๆ อย่างรวดเร็ว และมีโอกาสที่จะก้าวหน้าได้เร็วกว่าครูที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบกับโรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนบุคลากรน้อย ขาดแรงกระตุ้นให้เกิดความสนใจที่จะต้องการความก้าวหน้าในอนาคตหรือขาดความกระตือรือร้นในการทำงาน เพราะขาดปัจจัยในด้านต่าง ๆ เช่น ขาดบุคลากร วัสดุ ครุภัณฑ์ และงบประมาณ เป็นผลให้มีความพึงพอใจแตกต่างกันซึ่งขัดแย้งกับผลการวิจัยของ นฤมล มุลา (2542 : 63) ที่ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสระแก้ว พบว่าครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กกับครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลางและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความพึงพอใจในการทำงานไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย

จากผลการศึกษาความพึงพอใจของครูผู้สอนต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดเพชรบุรี พบว่าครูมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ความพึงพอใจในการทำงานมีส่วนสัมพันธ์กับประสิทธิภาพของงานอยู่มากจึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่ผู้บริหารควรให้ความสนใจในการสร้างความพึงพอใจในการทำงานของครูผู้สอนให้สูงขึ้น และผู้บริหารควรตรวจสอบความพึงพอใจในการทำงานของครูอย่างสม่ำเสมอ

2. ผู้บริหารควรสร้างความเข้าใจในบทบาทของแต่ละฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในโรงเรียนรวมถึงขั้นตอนในการดำเนินงานการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนทั้ง 4 ขั้นตอน เพื่อให้ทุกฝ่ายมีการรับรู้ที่ตรงกัน จะได้ร่วมมือกันปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

3. ผู้บริหารควรปรับปรุงรูปแบบการนิเทศภายใน โรงเรียน โดยเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความคิดเห็นเข้าร่วมปรึกษาหารือในการวางแผนและแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ทั้งนี้เพื่อให้ทุกฝ่ายเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น อันจะส่งผลดีต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงาน การบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียน ของครูผู้สอนในโรงเรียน เพื่อนำผลมาปรับปรุงพัฒนางานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนให้เหมาะสมมีประสิทธิภาพ

2. ควรมีการศึกษาหาความรู้ที่จะส่งผลให้การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประสบความสำเร็จ

3. ควรมีการปรับเปลี่ยนแนวการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนให้หลากหลายยิ่งขึ้น โดยครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการนิเทศ

4. ควรทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของครูผู้สอนต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดเทศบาล เทศบาลอื่นหรือต่างสังกัด เพื่อเปรียบเทียบกับผลการวิจัยในครั้งนี้